

Закон за изменение и допълнение на Закона за пътищата

УКАЗ № 92

На основание чл. 98, т. 4 от Конституцията на Република България

ПОСТАНОВЯВАМ:

Да се обнародва в „Държавен вестник“ Законът за изменение и допълнение на Закона за пътищата, приет от 44-то Народно събрание на 5 март 2021 г.

Издаден в София на 12 март 2021 г.

Президент на Републиката: **Румен Радев**

Подпечатан с държавния печат.

Министър на правосъдието: **Десислава Ахладова**

ЗАКОН

за изменение и допълнение на Закона за пътищата (обн., ДВ, бр. 26 от 2000 г.; изм., бр. 88 от 2000 г., бр. 111 от 2001 г., бр. 47 и 118 от 2002 г., бр. 9 и 112 от 2003 г., бр. 6 и 14 от 2004 г., бр. 88 и 104 от 2005 г., бр. 30, 36, 64, 102, 105 и 108 от 2006 г., бр. 59 от 2007 г., бр. 43 и 69 от 2008 г., бр. 12, 32, 41, 42, 75, 82 и 93 от 2009 г., бр. 87 от 2010 г., бр. 19, 39, 55 и 99 от 2011 г., бр. 38, 44, 47 и 53 от 2012 г., бр. 15 и 66 от 2013 г., бр. 16, 53 и 98 от 2014 г., бр. 10, 14, 37, 61, 95 и 101 от 2015 г., бр. 30 и 75 от 2016 г., бр. 11, 89 и 96 от 2017 г., бр. 31, 80 и 105 от 2018 г., бр. 60 от 2019 г., бр. 14 и 60 от 2020 г. и бр. 17 от 2021 г.)

§ 1. В чл. 10, ал. 14 в текста преди т. 1 след думите „граничните контролно-пропускателни пунктове“ се поставя запетая и се добавя „на територията на граничните контролно-пропускателни пунктове“.

§ 2. В чл. 10а се създават ал. 3а и 3б:

„(3а) Отговорността при неправилно декларирани данни относно регистрационния номер на пътното превозно средство, категорията му или периода на валидност на винетната такса е на собственика или на ползвателя му. При неправилно декларирани данни се счита, че за пътното превозно средство не е заплатена винетна такса.

(3б) Когато при издаване на електронна винетка е допусната техническа грешка при деклариране на регистрационния номер на пътното превозно средство, включително на държавата, в която е регистрирано, или на неговата категория, може да бъде извършена корекция от съответните длъжностни лица, ако след заявление за промяна на грешно декларираните данни от собственика или ползвателя, безспорно се установи, че в Република България не съществува регистрирано пътното превозно средство с идентичен на първоначално декларираните във винетката регистрационен номер, държава на регистрация или категория. Промяната в данните на електронната винетка има действие от момента на извършване на корекцията и има срок на валидност до изтичането на срока на валидност на първоначално издадената.“

§ 3. В чл. 10б се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 4, изречение първо накрая се добавя „като същата важи само за пътното превозно средство, чийто регистрационен номер е бил правилно деклариран от собственика или ползвателя му“.

2. Създава се ал. 4а:

„(4а) Отговорността при неправилно декларирани данни в маршрутната карта е на собственика или на ползвателя. При неправилно декларирани данни относно регистрационния номер на пътното превозно средство, включително и на държавата, в която е регистрирано, или периода на валидност на маршрутната карта, се счита, че за пътното превозно средство не е заплатена тол такса.“

§ 4. Създава се чл. 19б:

„Чл. 19б. (1) Държавна агенция „Безопасност на движението по пътищата“:

1. участва в разработването на проекти на нормативни актове, свързани с безопасността на пътната инфраструктура;
2. планира, организира и провежда цялостни оценки на безопасността на пътната мрежа;
3. планира, организира и извършва проверки относно състоянието и характеристиките на пътната инфраструктура;
4. съгласува документите по чл. 19а, ал. 2, т. 1;
5. подпомага изпълнението и осъществяването на контрол на процедурите по чл. 36б, ал. 1, т. 2 – 5 с обхват и по ред, определени в наредбата по чл. 36б, ал. 9.

(2) За изпълнение на държавната политика по безопасността на пътната инфраструктура Държавна агенция „Безопасност на движението по пътищата“ дава препоръки и методически указания на лицата по чл. 19, ал. 1.“

§ 5. В чл. 20, ал. 1, т. 1 накрая се добавя „съвместно с председателя на Държавна агенция „Безопасност на движението по пътищата“.

§ 6. В чл. 21, ал. 3 се правят следните изменения и допълнения:

1. Точки 17 и 18 се изменят така:

„17. организира планирането и възлагането на оценка на въздействието върху пътната безопасност на етап планиране и на одита за пътна безопасност на съответния етап от инвестиционното проектиране преди въвеждане на пътя в експлоатация и при неговата начална експлоатация в случаите, предвидени с този закон;

18. одобрява докладите на одиторите за пътна безопасност за републиканските пътища;“.

2. Създава се т. 18а:

„18а. съдейства на Държавна агенция „Безопасност на движението по пътищата“ при извършването на цялостни оценки на безопасността на пътната мрежа за включените в тях републикански пътища;“.

3. Точка 19 се изменя така:

„19. извършва целенасочени и периодични инспекции за пътна безопасност по републиканските пътища;“.

§ 7. В чл. 30 се създават ал. 7 – 9:

„(7) При постигната взаимна договореност между агенцията и общините финансирането на дейностите по поддържане на участъци от републиканската пътна мрежа извън урбанизирана територия се осигурява от съответната община.

(8) Условията за предоставяването на средствата в случаите по ал. 7 и техният размер се определят в споразумителния протокол между агенцията и съответната община.

(9) След подписване на споразумителен протокол по ал. 8 страните предприемат действия за промяна в списъка на пътищата, включени в обхвата на платената пътна мрежа по чл.10, ал. 3.“

§ 8. Член 36б се изменя така:

„Чл. 36б. (1) Управлението на безопасността на пътната инфраструктура включва задължително провеждането на следните процедури:

1. цялостна оценка на безопасността на пътната мрежа;
2. оценка на въздействието върху пътната безопасност;
3. одит за пътна безопасност;

4. целенасочени инспекции за пътна безопасност;
5. периодични инспекции за пътна безопасност.

(2) Процедурите по ал. 1 се прилагат за пътища – част от трансевропейската пътна мрежа, за автомагистрала и други пътища първи клас, независимо дали се намират в етап на проектиране, строителство или експлоатация, с изключение на пътища в тунели, обхванати от Директива 2004/54/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. относно минималните изисквания за безопасност за тунелите на трансевропейската пътна мрежа.

(3) Процедурите по ал. 1 се прилагат също за пътища и проекти за пътна инфраструктура, които не са обхванати от ал. 2, разположени са извън урбанизирани територии, не обслужват имоти, граничещи с тях, и са завършени с финансиране от Европейския съюз, с изключение на пътища, които не са отворени за обществено ползване.

(4) От обхвата на процедурите по ал. 1, т. 1 могат да бъдат изключени пътища първи, втори, трети клас или общински пътища, които не са финансирани от Европейския съюз и са с нисък риск за безопасността на движението. Пътищата – част от трансевропейската пътна мрежа, не могат да бъдат изключвани.

(5) По предложение на председателя на Държавна агенция „Безопасност на движението по пътищата“ и/или с решение на администрациите, изпълняващи процедурите по ал. 1, същите могат да се прилагат и за други пътища извън посочените в ал. 2 и 3.

(6) Министърът на регионалното развитие и благоустройството и председателят на Държавна агенция „Безопасност на движението по пътищата“ съвместно изготвят и предоставят на Европейската комисия списъци на пътищата, включени и изключени от обхвата на процедурите по ал. 1. При настъпила промяна в списъците Държавна агенция „Безопасност на движението по пътищата“ своевременно информира Европейската комисия.

(7) Процедурите по ал. 1, т. 2 – 5 се изпълняват от администрациите, управляващи съответния път.

(8) Въз основа на резултатите от процедурите по ал. 1, т. 1 и 4 администрациите, управляващи пътя, изготвят планове за изпълнение на преки коригиращи действия, чиято ефективност подлежи на оценка не по-късно от една година, считано от датата на изпълнението им.

(9) Обхватът, съдържанието, условията и редът за извършването на процедурите по ал. 1 и за подготовката и изпълнението на плановете по ал. 8, както и изключенията по ал. 4 се определят с наредба на Министерския съвет.

(10) Информацията и документите за процедурите по ал. 1 се изпращат от лицата по ал. 7 на Държавна агенция „Безопасност на движението по пътищата“. Редът и начинът за тяхното предоставяне се определят с наредбата по ал. 9.

(11) Процедурите по ал. 1 могат да се прилагат и за улици в населени места и селищни образувания от техните собственици.“

§ 9. Създава се чл. 366¹:

„Чл. 366¹. (1) Цялостна оценка на безопасността на пътната мрежа е оценка на риска от настъпване на пътнотранспортни произшествия и последствията от тях въз основа на:

1. визуален оглед – на място или чрез електронни средства, на проектните характеристики на пътя – вградена пътна безопасност;

2. анализ на участъци от пътната мрежа, които са в експлоатация повече от три години и по които е настъпил определен брой пътнотранспортни произшествия, съотнесено към пътният поток.

(2) Цялостна оценка на безопасността на пътната мрежа се извършва от Държавна агенция „Безопасност на движението по пътищата“ със съдействието на администрациите, управляващи пътя.

(3) Цялостна оценка на безопасността на пътната мрежа се извършва най-малко веднъж на всеки 5 години от експертни екипи, чийто състав се определя с наредбата по чл. 366, ал. 9.

(4) Въз основа на констатациите от оценката по ал. 1 и в случай че е установена необходимост от предприемане на последващи действия, администрациите, управляващи пътя, извършват целенасочени инспекции или предприемат преки коригиращи действия, осигуряващи безопасността на движението.

(5) Въз основа на резултатите от оценката по ал. 1 и с оглед на определяне на нуждите от предприемане на последващи коригиращи действия всички участъци от пътната мрежа се класифицират в не по-малко от три категории според нивото им на безопасност.

(6) Условията и редът за класифицирането на нивото на пътна безопасност на участъците от пътната мрежа се определят с наредбата по чл. 366, ал. 9.

(7) Държавна агенция „Безопасност на движението по пътищата“ въз основа на резултатите от оценката по ал. 1 предоставя на Европейската комисия доклад за класифицирането на безопасността на пътната мрежа в Република България на всеки 5 години.“

§ 10. В чл. 36в се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1 и в нея в изречение второ думите „включва извършването на“ се заменят с „е“.

2. Създава се ал. 2:

„(2) Оценката по ал. 1 се извършва от експертни екипи, чийто състав се определя с наредбата по чл. 366, ал. 9.“

§ 11. Член 36г се изменя така:

„Чл. 36г. (1) Одитът за пътна безопасност на инфраструктурен проект е независима, подробна, систематична проверка за техническа безопасност на проектните характеристики, неразделна част от процеса на инвестиционното му проектиране, строителство и експлоатация и се извършва задължително на следните етапи:

1. преди съгласуване и одобряване на идейния проект;
2. преди съгласуване и одобряване на техническия/работния проект;
3. непосредствено след подписване на констативния акт по чл. 176, ал. 1 от Закона за устройство на територията;
4. при началната експлоатация на пътя.

(2) Одитът по ал. 1 се извършва от един или повече одитори по пътна безопасност.“

§ 12. Член 36д се изменя така:

„Чл. 36д. (1) Одитор по пътна безопасност може да бъде физическо лице, което отговаря на следните изисквания:

1. да притежава най-малко 5-годишен опит в областта на транспортното строителство – проектиране, изпълнение, експертна, контролна, преподавателска, научно-изследователска или развойна дейност;

2. да притежава диплома от акредитирано висше училище с професионална квалификация „строителен инженер“ или еквивалентна на нея;

3. да притежава сертификат за професионална квалификация, издаден от висше училище, акредитирано по реда на Закона за висшето образование и провеждащо обучение по специалността „Транспортно строителство“ или еквивалентна на нея, въз основа на преминалото обучение за одитор по пътна безопасност по програма, утвърдена от председателя на Държавна агенция „Безопасност на движението по пътищата“, съгласувана с министъра на образованието и науката;

4. да има сключена застраховка професионална отговорност.

(2) Одитор по пътна безопасност не може да участва в друго качество в планирането, проектирането, строителството или експлоатацията на съответния инфраструктурен проект.

(3) Одиторът по пътна безопасност поддържа професионалната си квалификация чрез периодични курсове за допълнително обучение, провеждано от висше училище, акредитирано по реда на Закона за висшето образование и провеждащо обучение по специалността „Транспортно строителство“ или еквивалентна на нея, поне веднъж на всеки 5 години.

(4) Условията и редът за придобиване на професионална квалификация „одитор по пътна безопасност“ и за преминаване на периодични курсове за допълнително обучение се определят с наредбата по чл. 36б, ал. 9.“

§ 13. В чл. 36е, ал. 1 думите „съгласно чл. 36г“ се заменят със „съгласно чл. 36г, ал. 1“.

§ 14. В чл. 36ж се правят следните изменения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) При извършването на дейността си одиторът застрахова професионалната си отговорност за вреди, причинени на участници в строителството и/или на трети лица, вследствие на неправомерни действия или бездействия при или по повод изпълнение на задълженията му.“

2. Алинея 2 се отменя.

3. Алинея 3 се изменя така:

„(3) Задължителното застраховане на одитора по ал. 1, включително застрахователното покритие, срокът, изключените рискове и минималните застрахователни суми, се определят с наредбата по чл. 36б, ал. 9.“

§ 15. В чл. 36з се правят следните изменения:

1. Алинеи 1 – 3 се изменят така:

„(1) Службите за контрол по чл. 165 от Закона за движението по пътищата със съдействието на администрациите, управляващи пътя, установяват ежегодно до 31 юли участъците с концентрация на пътнотранспортни произшествия за периода от 1 юли на предходната година до 30 юни на текущата година или на по-кратък срок при основанията за това и подават информация за тях до Държавна агенция „Безопасност на движението по пътищата“.

(2) Администрациите, управляващи пътя, или отговорните лица са длъжни в срок до една година от установяването на участъците с концентрация на пътнотранспортни произшествия да предприемат действия за обезопасяването им съобразно функционалните им компетенции.

(3) Условието и редът за установяване и обезопасяване на участъците с концентрация на пътнотранспортни произшествия се определят с наредбата по чл. 36б, ал. 9.“

2. Алинея 4 се отменя.

§ 16. Създава се чл. 36з¹:

„Чл. 36з¹. (1) В Държавна агенция „Безопасност на движението по пътищата“ се води регистър на одиторите по пътна безопасност. Регистърът е публичен, достъпът до него е свободен и се осъществява посредством електронната страница на агенцията. Административните органи, лицата, осъществяващи публични функции, организациите, предоставящи обществени услуги, и органите на съдебната власт, пред които се установяват обстоятелства, вписани в регистъра, или на които са необходими данни, налични в регистъра, приемат удостоверяването на обстоятелствата и данните, без да изискват от заявителите представяне на доказателства за вписани в регистъра обстоятелства.

(2) Вписването на одиторите по пътна безопасност в регистъра по ал. 1 е безплатно.

(3) За вписване в регистъра лицата подават заявление по образец, утвърден от председателя на Държавна агенция „Безопасност на движението по пътищата“, и прилагат към него документите, доказващи изпълнението на изискванията по чл. 36д, ал. 1. Заявлението с приложените документи може да се подава по електронен път или чрез лицензиран пощенски оператор. Обстоятелството по чл. 36д, ал. 1, т. 2 се установява чрез посочване на номера, датата и акредитираното висше училище, издало дипломата за висше образование, когато то е придобито в Република България след 2012 г., съответно чрез легализиран превод на диплома за висше образование, ако то е придобито във висше училище извън Република България.

(4) За вписване в регистъра лицата, придобили право да извършват одитна дейност по пътна безопасност в държава – членка на Европейския съюз, или в държава – страна по споразумението за Европейското икономическо пространство, или в Конфедерация Швейцария, подават заявление по образец и прилагат следните документи:

1. копие от документ, удостоверяващ правото да се извършва одитна дейност по пътна безопасност, издаден от компетентен орган на съответната държава, придружен с легализиран превод на български език;

2. документ, доказващ изпълнение на изискването по чл. 36д, ал. 1, т. 1, придружен с легализиран превод на български език;

3. сключена застраховка професионална отговорност.

(5) При липса или непълнота на представените документи по ал. 3 или 4 оправомощено от председателя на Държавна агенция „Безопасност на движението по пътищата“ длъжностно лице в 10-дневен срок от подаването на заявлението писмено уведомява заинтересованото лице и дава срок за отстраняването им.

(6) В 14-дневен срок от подаването на заявлението или от отстраняването на липсата или непълнотата по ал. 5 председателят на Държавна агенция „Безопасност на движението по пътищата“ или оправомощено от него длъжностно лице извършват вписване в регистъра.

(7) Одиторите по пътна безопасност извършват одитната си дейност съгласно условията и реда на наредбата по чл. 36б, ал. 9.

(8) Председателят на Държавна агенция „Безопасност на движението по пътищата“ или оправомощено от него длъжностно лице с мотивирана заповед отказва вписване в регистъра на лице, което не отговаря на някое от изискванията по чл. 36д, ал. 1 или не е приложило към заявлението някой от документите по ал. 3 или 4.

(9) Отказът за вписване в регистъра подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(10) Вписването на одитор по пътна безопасност в регистъра по ал. 1 се заличава със заповед на органа, извършил вписването:

1. когато вписването е извършено въз основа на неверни данни, неистински документи или на документи с невярно съдържание;

2. при нарушаване на изискването по чл. 36д, ал. 2;

3. при осъществяване на дейност като одитор по пътна безопасност не по установения ред;

4. при повторно неизпълнение на задължения по този закон и наредбата по чл. 36б, ал. 9;

5. когато лицето не е преминало периодичен курс за допълнително обучение по реда на наредбата по чл. 36б, ал. 9;

6. въз основа на писмено уведомление от лицето;

7. при смърт на физическото лице.

(11) Заличаването на вписването в регистъра по ал. 1 на основание ал. 10, т. 1 – 4 е за срок три години, считано от датата на заличаването, и 5 години – при всяко следващо възникване на обстоятелства, налагащи заличаване на вписването въз основа на основанията в ал. 10, т. 1 – 4. След изтичането на тези срокове лицето има право да подаде ново заявление за вписване.

(12) Заповедта за прекратяване на вписването подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.“

§ 17. В чл. 36и се правят следните изменения:

1. Алинея 1 се отменя.

2. Алинея 2 се изменя така:

„(2) Условието и редът за създаване на организация за безопасност на движението по пътищата се определят с наредбите по чл. 3, ал. 3 и 4 от Закона за движението по пътищата.“

3. В ал. 3 думата „наредбата“ се заменя с „наредбите“.

§ 18. В глава пета се създават чл. 36к – 36н:

„Чл. 36к. (1) В регистъра по чл. 36з¹, ал. 1 се вписват:

1. данни за лицата, включително номер на сертификат за професионална квалификация, издаден от висше училище, акредитирано по реда на Закона за висшето образование и провеждащо обучение по специалността „Транспортно строителство“ или еквивалентни;

2. дата на вписване в регистъра и регистрационен номер;

3. дата на заличаване на вписването в регистъра и основанията за това.

(2) Лицата, вписани в регистъра, са длъжни да уведомят председателя на Държавна агенция „Безопасност на движението по пътищата“ в 7-дневен срок за всяка промяна на обстоятелствата, имащи отношение към вписването в регистъра.

(3) Условието и редът за регистриране и прекратяване на регистрацията, както и воденето на регистъра по чл. 36з¹, ал. 1, се определят с наредбата по чл. 36б, ал. 9.

Чл. 36л. (1) Целенасочена инспекция за пътна безопасност е независимо обследване на път или част от път за установяване на опасни условия, недостатъци и проблеми, свързани с всички негови елементи, които увеличават риска от произшествия и наранявания. Инспекцията задължително включва посещение и оглед на място.

(2) Въз основа на констатациите от инспекциите по ал. 1 администрациите, управляващи пътя, предприемат преки коригиращи действия, осигуряващи безопасност на движението по пътищата.

(3) Целенасочените инспекции за пътна безопасност се извършват от експертни екипи, в които най-малко един от членовете на екипа е одитор по пътна безопасност.

Чл. 36м. (1) Периодична инспекция за пътна безопасност е проверка на характеристиките и недостатъците на пътя, които налагат работи по поддържане от съображения за безопасност.

(2) Агенция „Пътна инфраструктура“ извършва периодични инспекции на републиканските пътища в експлоатация най-малко два пъти годишно за гарантиране на достатъчни равнища на безопасност на конкретната пътна инфраструктура.

(3) Общинските администрации извършват периодични инспекции на общинските пътища в експлоатация най-малко един път годишно за гарантиране на достатъчни равнища на безопасност на конкретната инфраструктура.

(4) Администрациите, управляващи пътя и тунелите, извършват съвместни периодични инспекции за пътна безопасност на участъците от пътната мрежа, граничещи с пътни тунели по смисъла на Директива 2004/54/ЕО. Съвместните инспекции се извършват най-малко на всеки 6 години.

Чл. 36н. (1) Подаването на сигнали, свързани с установен риск за безопасността по отношение на пътната инфраструктура, както и получаването на информация за постъпили такива, се осъществява посредством единна електронна платформа.

(2) Достъпът до платформата е свободен.